



Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο



ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ
ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΚΑΙ ΔΙΑ ΒΙΟΥ ΜΑΘΗΣΗ
επένδυση στην κοινωνία της γνώσης
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης



ΕΣΠΑ
2007-2013
πρόγραμμα για την ανάπτυξη
ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ

Π.3.2.5 Εκπαιδευτικά σενάρια και μαθησιακές δραστηριότητες,
σύμφωνα με συγκεκριμένες προδιαγραφές, που αντιστοιχούν σε
30 διδακτικές ώρες ανά τάξη

Αρχαία Ελληνική Γλώσσα

Β΄ Γυμνασίου

Θεματική ενότητα:

Ένας στοργικός ηγέτης

Τίτλος:

«Οι αρετές του ηγέτη»

Συγγραφή: ΑΘΗΝΑ ΡΑΛΛΗ

Εφαρμογή: ΘΕΟΔΩΡΟΣ ΣΤΑΜΟΣ



ΚΕΝΤΡΟ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΓΛΩΣΣΑΣ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ & ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ, ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ & ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΥ

Θεσσαλονίκη 2014



Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο



ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ
ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΚΑΙ ΔΙΑ ΒΙΟΥ ΜΑΘΗΣΗ
επένδυση στην κοινωνία της γνώσης
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης



ΕΣΠΑ
2007-2013
πρόγραμμα για την ανάπτυξη
ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ

ΤΑΥΤΟΤΗΤΑ ΕΡΓΟΥ

ΠΡΑΞΗ: «Δημιουργία πρωτότυπης μεθοδολογίας εκπαιδευτικών σεναρίων βασισμένων σε ΤΠΕ και δημιουργία εκπαιδευτικών σεναρίων για τα μαθήματα της Ελληνικής Γλώσσας στην Α/βάθμια και Β/βάθμια εκπαίδευση» MIS 296579 (κωδ. 5.175), - ΟΡΙΖΟΝΤΙΑ ΠΡΑΞΗ, στους άξονες προτεραιότητας 1-2-3 του Επιχειρησιακού Προγράμματος «Εκπαίδευση και Δια Βίου Μάθηση», η οποία συγχρηματοδοτείται από την Ευρωπαϊκή Ένωση (Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο) και εθνικούς πόρους.

ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΟΣ ΥΠΕΥΘΥΝΟΣ: Ι. Ν. ΚΑΖΑΖΗΣ

ΑΝΑΠΛΗΡΩΤΗΣ ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΟΣ ΥΠΕΥΘΥΝΟΣ: ΒΑΣΙΛΗΣ ΒΑΣΙΛΕΙΑΔΗΣ

ΠΑΡΑΔΟΤΕΟ: Π.3.2.1. Εκπαιδευτικά σενάρια και μαθησιακές δραστηριότητες, σύμφωνα με συγκεκριμένες προδιαγραφές, που αντιστοιχούν σε 30 διδακτικές ώρες ανά τάξη.

ΥΠΕΥΘΥΝΟΣ ΠΑΡΑΔΟΤΕΟΥ: ΔΗΜΗΤΡΗΣ ΚΟΥΤΣΟΓΙΑΝΝΗΣ

Υπεύθυνοι υπο-ομάδας εργασίας αρχαίας ελληνικής γλώσσας δευτεροβάθμιας: Λάμπρος Πόλκας, Κοσμάς Τουλούμης

ΦΟΡΕΑΣ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗΣ: ΚΕΝΤΡΟ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΓΛΩΣΣΑΣ

<http://www.greeklanguage.gr>

Καραμαούνα 1 – Πλατεία Σκρα Τ.Κ. 55 132 Καλαμαριά, Θεσσαλονίκη

Τηλ.: 2310 459101 , Φαξ: 2310 459107, e-mail: centre@komvos.edu.gr



Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο



ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ
ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΚΑΙ ΔΙΑ ΒΙΟΥ ΜΑΘΗΣΗ
επένδυση στην κοινωνία της γνώσης
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης



ΕΣΠΑ
2007-2013
πρόγραμμα για την ανάπτυξη
ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ

Α. ΤΑΥΤΟΤΗΤΑ

Τίτλος

Οι αρετές του ηγέτη

Εφαρμογή σεναρίου

Θεόδωρος Στάμος

Δημιουργία σεναρίου

Αθηνά Ράλλη

Διδακτικό αντικείμενο

Αρχαία Ελληνική Γλώσσα

Τάξη

Β΄ Γυμνασίου

Χρονολογία

Από 04-12-2014 έως 15-12-2014

Σχολική μονάδα

Γυμνάσιο Βυρώνειας Σερρών

Διδακτική / θεματική ενότητα

Ενότητα 7^η: Ένας στοργικός ηγέτης [Ξενοφών, «Άγησίλαος» 7.1-3]

Διαθεματικό

Ναι

Εμπλεκόμενα γνωστικά αντικείμενα

Ι. Φιλολογικής Ζώνης

Αρχαία Ελληνική Γλώσσα

Ιστορία

Χρονική διάρκεια

7 διδακτικές ώρες



Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο



Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης



Χώρος

I. Φυσικός χώρος:

Εντός σχολείου: αίθουσα διδασκαλίας, εργαστήριο πληροφορικής.

II. Εικονικός χώρος: ιστολόγιο τάξης.

Προϋποθέσεις υλοποίησης για δάσκαλο και μαθητή

Οι μαθητές πρέπει να είναι εξοικειωμένοι με την ομαδοσυνεργατική διδασκαλία και να έχουν βασικές δεξιότητες χρήσης ΤΠΕ (διερεύνηση στο διαδίκτυο, χρήση ηλεκτρονικών λεξικών και Σωμάτων Κειμένων, λογισμικά επεξεργασίας κείμενου και παρουσίασης). Η σχολική μονάδα χρειάζεται να έχει εργαστήριο πληροφορικής με σύνδεση στο διαδίκτυο ή, εναλλακτικά, τέσσερις φορητούς υπολογιστές (έναν για κάθε ομάδα) και οθόνη για προβολή παρουσίασης, βιντεοπροβολέα ή διαδραστικό πίνακα (SmartBoard).

Εφαρμογή στην τάξη

Το συγκεκριμένο σενάριο εφαρμόστηκε στην τάξη.

Το σενάριο στηρίζεται

Αθηνά Ράλλη: «Οι αρετές του ηγέτη», Αρχαία Ελληνική Γλώσσα, Β΄ Γυμνασίου

Το σενάριο αντλεί

-

B. ΣΥΝΤΟΜΗ ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ / ΠΕΡΙΛΗΨΗ

Το συγκεκριμένο σενάριο αφορά τη διδασκαλία του Α' μέρους της [7ης Ενότητας](#) του σχολικού βιβλίου Αρχαία Ελληνική Γλώσσα Β΄ Γυμνασίου με τίτλο «Ένας στοργικός ηγέτης», που αναφέρεται στις αρετές του βασιλιά της Σπάρτης Αγησίλαου (444-360 π.Χ.). Οι μαθητές καλούνται να εμβαθύνουν στη μελέτη του κειμένου και να επισημάνουν τις αρετές ενός «αγαθού βασιλέως», όπως τις παρουσιάζει ο Ξενοφών στο βιογραφικό του έργου για τον Αγησίλαο. Στη συνέχεια, καλούνται να διερευνήσουν σε ομάδες τα δεδομένα που είναι αναγκαία για να κρίνουν τις ηγετικές



Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο



Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης



αρετές του Αγησίλαου. Συνδέοντας το θέμα με τη σύγχρονη εποχή οι μαθητές προβληματίζονται σχετικά με την έννοια του σύγχρονου ηγέτη και τις αρετές που χρειάζεται να διαθέτει.

Γ. ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Σύλληψη και θεωρητικό πλαίσιο

Στο έργο του «Αγησίλαος» ο Αθηναίος ιστορικός Ξενοφών αναδεικνύει την προσωπικότητα του Σπαρτιάτη βασιλιά Αγησίλαου ως πρότυπο ηγέτη. Στο απόσπασμα του κειμένου που παρατίθεται στο σχολικό εγχειρίδιο οι κρίσεις του συγγραφέα τεκμηριώνονται με αντικειμενικά στοιχεία για τη φιλόστοργη ηγετική συμπεριφορά του Αγησίλαου. Οι πράξεις του Σπαρτιάτη βασιλιά παρουσιάζονται ως συνειδητή στάση του ηγέτη, η οποία καθορίζεται από τις αρχές και τις αξίες του. Η επισήμανση της κριτικής στάσης του συγγραφέα βοηθάει τους μαθητές να αντιληφθούν ότι η εκφορά κρίσης για ένα ηγετικό πρόσωπο πρέπει να τεκμηριώνεται με βάση αντικειμενικά στοιχεία.

Στη σχολική Ιστορία οι πολιτικοί και στρατιωτικοί ηγέτες παρουσιάζονται ως σημαντικοί παράγοντες που επηρεάζουν την ιστορική εξέλιξη. Σύμφωνα με τους γενικούς σκοπούς της διδασκαλίας της Ιστορίας «η καλλιέργεια ιστορικής συνείδησης αφορά την κατανόηση της συμπεριφοράς των ανθρώπων σε συγκεκριμένες καταστάσεις και τη διαμόρφωση αξιών και στάσεων που οδηγούν στην εκδήλωση υπεύθυνης συμπεριφοράς στο παρόν και το μέλλον» (Παιδαγωγικό Ινστιτούτο, 2003). Στο πλαίσιο αυτό η διαθεματική πρόταση διδασκαλίας στοχεύει στην ανάπτυξη της κριτικής σκέψης των μαθητών μέσω της σύνδεσης του παρελθόντος με το παρόν. Έτσι, καλούνται να μελετήσουν τη διευρυμένη στη σύγχρονη εποχή έννοια του «ηγέτη» σε διάφορους κοινωνικούς χώρους, καθώς και τις αρετές που χρειάζεται να διαθέτει ένας ηγέτης.

Βασικοί άξονες κατά την επεξεργασία του κειμένου και τη διερεύνηση του θέματος είναι οι ακόλουθοι:



Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο



ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ
ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΚΑΙ ΔΙΑ ΒΙΟΥ ΜΑΘΗΣΗ
επένδυση στην κοινωνία της γνώσης
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης



ΕΣΠΑ
2007-2013
πρόγραμμα για την ανάπτυξη
ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ

- Η έμφαση στην ερμηνευτική κειμενοκεντρική μέθοδο.
- Η κατανόηση των βασικών δομών του κειμένου που παράγουν το νόημα (λ.χ. ποιο είναι το υποκείμενο, ποιες οι ενέργειές του, η αιτία των ενεργειών).
- Η διαθεματική προσέγγιση – διασύνδεση με το μάθημα της Ιστορίας.
- Η ανάπτυξη της κριτικής σκέψης – διασύνδεση με τη σύγχρονη πραγματικότητα.
- Η διερευνητική συνεργατική μάθηση.

Δ. ΣΚΕΠΤΙΚΟ-ΣΤΟΧΟΙ ΚΑΙ ΣΥΝΔΥΑΣΜΟΣ ΤΟΥΣ

Γνώσεις για τον κόσμο, αξίες, πεποιθήσεις πρότυπα, στάσεις ζωής

Οι μαθητές καλούνται:

- Να προσεγγίσουν το κείμενο, εμβαθύνοντας στους θεματικούς και εκφραστικούς κώδικές του.
- Να εντάξουν το πρόσωπο του κειμένου στο ιστορικό πλαίσιο, τόπο και χρόνο.
- Να αξιολογήσουν τις πράξεις του ως ηγέτη.
- Να προβληματιστούν μελετώντας παράλληλα κείμενα σχετικά με τις αρετές που χρειάζεται να έχει ένας ηγέτης,

Γνώσεις για τη γλώσσα

Οι μαθητές καλούνται:

- Να ασκηθούν στη συγγραφή ηλεκτρονικού μηνύματος.
- Να διαμορφώνουν το ύφος τους ανάλογα με τις περιστάσεις επικοινωνίας, αλλά και το κειμενικό είδος (παρουσίαση, ηλεκτρονικό μήνυμα).
- Να κατανοήσουν τη σημασία της λέξης «ηγέτης», αλλά και τη χρήση της στα Σώματα Κειμένων.
- Να είναι ικανοί να υποστηρίξουν με προφορικό λόγο τις αποφάσεις και τις επιλογές τους.



Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο



ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ
ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΚΑΙ ΔΙΑ ΒΙΟΥ ΜΑΘΗΣΗ
επένδυση στην κοινωνία της γνώσης
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης



ΕΣΠΑ
2007-2013
πρόγραμμα για την ανάπτυξη
ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ

- Να διαβάζουν, να κατανοούν και να ακολουθούν οδηγίες.

Γραμματισμοί

Οι μαθητές καλούνται:

- Να αναζητήσουν πληροφορίες στο διαδίκτυο.
- Να ασκηθούν στην ομαδική εργασία και τη συνεργατική μάθηση, αναλαμβάνοντας συγκεκριμένους ρόλους.
- Να αξιοποιήσουν κριτικά τα δεδομένα που συλλέγουν από διαφορετικές πηγές.
- Να μεταφέρουν τη γνώση και την κριτική τους ικανότητα στην καθημερινή τους πρακτική.
- Να αναπτύξουν κριτική στάση.
- Να επικοινωνούν την αποκτηθείσα γνώση σε άλλους και να την προσαρμόζουν στις ανάγκες της εκάστοτε δραστηριότητας.
- Να αποκτήσουν δεξιότητες στη χρήση των ΤΠΕ με στόχο την αξιοποίηση ηλεκτρονικών εργαλείων γλωσσικής τεχνολογίας (λεξικά – Σώματα Κειμένων) και διαδικτυακών πηγών σε ερευνητικές εργασίες, καθώς και ψηφιακών προγραμμάτων για τη σύνθεση και παρουσίαση των εργασιών τους.

Διδακτικές πρακτικές

Οι μαθητές καλούνται:

- Να αποκτήσουν θετική στάση για τη συνεργασία.
- Να είναι δημιουργικοί, φέρνοντας σε πέρας το έργο που αναλαμβάνουν.
- Να αυτενεργούν και να λαμβάνουν αποφάσεις για την επίτευξη των στόχων τους.
- Να ασκηθούν στην αυτοαξιολόγηση και στην ετεροαξιολόγηση.



Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο



Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης



ΕΣΠΑ
2007-2013
πρόγραμμα για την ανάπτυξη
ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ

Ε. ΛΕΠΤΟΜΕΡΗΣ ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΗ ΤΗΣ ΠΡΟΤΑΣΗΣ

Αφετηρία

Η κατανόηση των αρχαίων κειμένων στόχο έχει να αποτελέσει αφορμή για προβληματισμό και ανάπτυξη της κριτικής σκέψης των μαθητών.

Σύνδεση με τα ισχύοντα στο σχολείο

Το προτεινόμενο σενάριο βασίζεται στην [Ενότητα 7](#) του σχολικού βιβλίου Αρχαία Ελληνική Γλώσσα Β΄ Γυμνασίου. Η προσέγγισή της υπηρετεί τους στόχους του [Βιβλίου του Εκπαιδευτικού](#), σ. 56-57.

Αξιοποίηση των ΤΠΕ

- Αντιμετώπιση του θέματος από διαφορετικές οπτικές γωνίες, επικοινωνία και συνεργασία σε περιβάλλον κριτικής μάθησης.
- Αξιοποίηση διαδικτυακών πηγών και άλλων ψηφιακών πόρων.
- Χρησιμοποιούνται οι παρακάτω τεχνολογίες
 - Διαδίκτυο
 - Ηλεκτρονικά λεξικά και Σώματα Κειμένων
 - Λογισμικό παρουσίασης
 - Λογισμικό επεξεργασίας κειμένου
 - Ιστολόγιο

Κείμενα

Κείμενα σχολικών εγχειριδίων

Αρχαία Ελληνική Γλώσσα Β΄ Γυμνασίου:

-Ενότητα 7: [Ένας ιστορικός ηγέτης](#)

-[Βιβλίο Εκπαιδευτικού](#)

Ιστορία Α΄ Γυμνασίου:

-[Η Σπάρτη](#)

-[Η ηγεμονία της Σπάρτης: μια ηγεμονία σε αμφισβήτηση](#)



Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο



Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης



Κείμενα εκτός σχολικών εγχειριδίων

[Ξενοφών, «Αγησίλαος» 7.1-7.7.](#) Μτφρ. Π. Βλαχάκος & Γ.Α. Ράπτης. 2003. . Στο *Ξενοφώντος Αγησίλαος*. Εισαγωγή, μετάφραση, περίληψη, σχόλια Π. Βλαχάκος. Πρόλογος Δ. Λυπουρλής. *Λακεδαιμονίων Πολιτεία*. Εισαγωγή, μετάφραση, περίληψη, σχόλια Γ.Α. Ράπτης. Θεσσαλονίκη: Ζήτρος. [Πύλη για την Ελληνική Γλώσσα].

[Υποστηρικτικό/εκπαιδευτικό υλικό](#)

Ιστοσελίδες

[Αγησίλαος Β΄](#) [Εγκυκλοπαίδεια Μείζονος Ελληνισμού - Ίδρυμα Μείζονος Ελληνισμού]

Βικιπαίδεια [Ελεύθερη Διαδικτυακή Εγκυκλοπαίδεια]

[-Αρχαία Σπάρτη](#)

[-Σπάρτη](#)

[Google](#)

[Kleeja](#) [Free Upload Site]

Πύλη για την Ελληνική Γλώσσα:

[-Ηλεκτρονικά λεξικά](#)

[-Σώματα κειμένων](#)

Διδακτική πορεία / στάδια /φάσεις

[Α΄ Φάση](#)

[1 διδακτική ώρα στη σχολική αίθουσα: „Ανάγνωση του κειμένου και κατανόηση](#)

Οι μαθητές με τη βοήθεια του διδάσκοντος μελέτησαν το κείμενο και ασχολήθηκαν με το [Α΄ Φύλλο Εργασίας](#), το οποίο ήταν κοινό για όλες τις ομάδες και περιλάμβανε ερωτήσεις για τον Αγησίλαο, τον Ξενοφόντα και την ερμηνευτική προσέγγιση του κειμένου. Εργάστηκαν σε έξι ομάδες των τριών ή τεσσάρων ατόμων. Προτιμήθηκε να εργαστούν στη σχολική αίθουσα, καθώς θεωρήθηκε ότι οι ΤΠΕ δεν είχαν να



Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο



Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης



προσφέρουν κάτι περισσότερο σε σχέση με την εργασία με τον παραδοσιακό τρόπο, με χαρτί και στυλό.

Όλες οι ομάδες παρέδωσαν στον διδάσκοντα ένα φύλλο με τις απαντήσεις τους, τηρώντας τα χρονικά όρια που είχαν συμφωνηθεί. Σχεδόν όλες οι ομάδες μπόρεσαν να απαντήσουν με επιτυχία τις ερωτήσεις του Φύλλου Εργασίας με εξαίρεση την ερώτηση για τον χαρακτηρισμό του Αγησίλαου από τον Ξενοφώντα. Δεν παρουσιάστηκαν προβλήματα.

Β' Φάση

2 συνεχόμενες διδακτικές ώρες στο εργαστήριο πληροφορικής: Αναφορά απαντήσεων Α' Φάσης. Διατυπώνοντας κριτική άποψη για τον Αγησίλαο.

Οι μαθητές, έχοντας χωριστεί με τη βοήθεια του διδάσκοντος από πριν σε ομάδες, βρίσκονται στο εργαστήριο της πληροφορικής. Αρχικά, αναφέρθηκαν οι απαντήσεις του Α' Φύλλου Εργασίας και επισημάνθηκαν παραλείψεις των μαθητών. Στη συνέχεια, εργάστηκαν σε έξι ομάδες των τριών ή τεσσάρων ατόμων με το [Β' Φύλλο Εργασίας](#), το οποίο ήταν αναρτημένο στο ιστολόγο της τάξης τους. Με το καθένα από τα τρία θέματα του Φύλλου Εργασίας ασχολήθηκαν δύο ομάδες, αφενός για να είναι οι ομάδες περισσότερες και άρα ολιγομελείς και αφετέρου για να υπάρχει μια μορφή συναγωνισμού μεταξύ τους. Συγκεκριμένα:

Οι [Φιλολόγοι](#) έπρεπε να διερευνήσουν τον τρόπο με τον οποίο ο Ξενοφώντας παρουσιάζει τον Αγησίλαο στο πλαίσιο ευρύτερου κειμένου, στο οποίο εντάσσεται το απόσπασμα του σχολικού εγχειριδίου, και να καταγράψουν τα συμπεράσματά τους σε ένα λογισμικό της επιλογής τους. Οι ομάδες δυσκολεύτηκαν κάπως στη μελέτη του κειμένου, καθώς και στον προσδιορισμό του όρου «αντικειμενικά στοιχεία», που εμπεριεχόταν στα βοηθητικά στοιχεία του Φύλλου Εργασίας. Επίσης, δεν ξέφυγαν από τα στοιχεία που δίνονται για τον Αγησίλαο στο κείμενο της ενότητας του σχολικού βιβλίου, με αποτέλεσμα να μην προσθέσουν επιπλέον στοιχεία.



Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο



Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης



Οι Κοινωνιολόγοι είχαν ως αποστολή να διερευνήσουν τις αρχές της σπαρτιατικής κοινωνίας που διαμόρφωσαν την προσωπικότητα του Αγησίλαου και να καταγράψουν τα συμπεράσματά τους σε ένα λογισμικό της επιλογής τους. Σε γενικές γραμμές, ανταποκρίθηκαν στην αποστολή τους, μολονότι δεν κατανόησαν, και έτσι δεν απάντησαν σωστά, το ερώτημα για την επίδραση που ασκεί ένας ηγέτης στον λαό, όταν συμπεριφέρεται «ὡσπερ πατήρ πρὸς παῖδας».

Οι Ιστορικοί είχαν ως στόχο να συγκεντρώσουν στοιχεία που θα τους βοηθούσαν να κρίνουν τον Αγησίλαο ως ηγέτη και να καταγράψουν τα συμπεράσματά τους σε ένα λογισμικό της επιλογής τους. Παρόλο που προσέγγισαν θετικά την προσωπικότητα του Αγησίλαου, δεν ξέφυγαν από την επιλογή *Αντιγραφή-Επικόλληση* και δεν κατάφεραν να εξηγήσουν πώς ο Αθηναίος Ξενοφώντας γράφει για τον Σπαρτιάτη Αγησίλαο.

Γ' Φάση

1 διδακτική ώρα στη σχολική αίθουσα: Παρουσίαση εργασιών

Οι ομάδες των μαθητών παρουσίασαν τις εργασίες τους. Κάθε ομάδα αιτιολόγησε τις επιλογές της και απάντησε σε ερωτήσεις των συμμαθητών τους και του διδάσκοντος. Παρουσίασαν την πορεία που ακολούθησαν για τη διερεύνηση του έργου που τους είχε ανατεθεί και έπειτα προχώρησαν σε αξιολόγηση της εργασίας τους. Παράλληλα, δέχτηκαν την αξιολόγηση των άλλων ομάδων και του διδάσκοντος. Αφού διορθώθηκαν κάποια λάθη των εργασιών, οι ομάδες αφέθηκαν να χωριστούν μόνες τους, ώστε να δουλέψουν την επόμενη φορά ένα δίωρο στο εργαστήριο της πληροφορικής.

Οι ομάδες των μαθητών δεν ασχολήθηκαν με τη συγκριτική μελέτη του κειμένου του σχολικού βιβλίου με το απόσπασμα από το έργο του Θουκυδίδη που αναφέρεται στη συμπεριφορά του Αθηναίου ηγέτη Περικλή προς τον λαό, όπως πρότεινε η συντάκτρια του σεναρίου. Αυτό προτιμήθηκε, καθώς δεν υπήρχε διαθέσιμος χρόνος για κάτι τέτοιο. Επιπλέον, κρίθηκε ότι δεν ήταν εύκολο να



Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο



Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης



διατεθεί και άλλη διδακτική ώρα πέρα των επτά που είχαν προγραμματιστεί για την εφαρμογή του σεναρίου. Πιθανόν, εάν η τάξη ασχολιόταν με το συγκεκριμένο θέμα, θα μπορούσε να προχωρήσει σε μια συγκριτική θεώρηση των αρετών που αναφέρονται στα δύο κείμενα.

Δ΄ Φάση

2 συνεχόμενες διδακτικές ώρες στο εργαστήριο πληροφορικής: Οι αρετές του σύγχρονου ηγέτη

Οι νέες ομάδες των μαθητών εργάστηκαν με το [Γ΄ Φύλλο Εργασίας](#). Αποστολή τους ήταν να στείλουν ένα μήνυμα ηλεκτρονικού ταχυδρομείου (email) σε κάποιο πρόσωπο, οποιουδήποτε χώρου, που θεωρούσαν ηγέτη. Μπορούσαν να ψάξουν να βρουν τα στοιχεία επικοινωνίας του στο διαδίκτυο. Στο μήνυμα αυτό έπρεπε να αναφέρουν τις αρετές που, κατά τη γνώμη τους, πρέπει να έχει ένας σύγχρονος ηγέτης. Παράλληλα, τους δινόταν οδηγία να μελετήσουν τη σημασία της λέξης «ηγέτης» στο Λεξικό της κοινής νεοελληνικής της Πύλης για την Ελληνική Γλώσσα καθώς και τη χρήση της στα Σώματα Κειμένων αυτής.

Οι τρεις από τις έξι ομάδες στράφηκαν στον χώρο της πολιτικής, για να εκφράσουν τις απόψεις τους για τις αρετές του ηγέτη, οι δύο στον χώρο του ποδοσφαίρου και μία στον χώρο της εκκλησίας. Οι εργασίες των ομάδων ήταν ικανοποιητικές, εάν εξαιρεθούν δύο ομάδες που αναφέρθηκαν στο χώρο του αθλητισμού, καθώς μάλλον δεν έλαβαν υπόψη τους τον στόχο της επιστολής. Συνολικά, μόνο οι δύο από τις έξι ομάδες αναφέρθηκαν σε ηγέτες από τον ελλαδικό χώρο, ενώ οι τέσσερις από τον παγκόσμιο χώρο. Επιπρόσθετα, δύο μόνο ομάδες βρήκαν την ηλεκτρονική διεύθυνση των ηγετών με τους οποίους ασχολούνταν. Ασφαλώς, το αποτέλεσμα των εργασιών τους θα μπορούσε να είναι καλύτερο, εάν δε σπαταλούσαν αρκετό χρόνο, για να αποφασίσουν για τον ηγέτη για τον οποίο θα έγραφαν. Κατόπιν, δημοσίευσαν τις απαντήσεις τους ως σχόλιο στο ιστολόγιο,



Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο



Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης



χρησιμοποιώντας πρώτα ελεύθερο [πρόγραμμα](#) ανάρτησης και στη συνέχεια μεταφέροντας το URL της εργασίας τους στο ιστολόγιο.

Ε΄ Φάση

1 διδακτική ώρα στη σχολική αίθουσα: Παρουσίαση εργασιών

Οι μαθητές παρουσίασαν τις εργασίες τους. Κάθε ομάδα είχε συγκεκριμένο χρόνο για την παρουσίαση, ώστε στο τέλος να υπάρχει χρόνος για αξιολόγηση όλου του σεναρίου. Οι ομάδες αυτοαξιολόγησαν τις εργασίες τους και αξιολόγησαν τις εργασίες των άλλων ομάδων. Αφού διορθώθηκαν κάποια λάθη, δόθηκε το παρακάτω ερωτηματολόγιο στους μαθητές:

Αξιολόγηση σεναρίου «Οι αρετές του ηγέτη»

Γράψτε τις απόψεις σας ελεύθερα και ανώνυμα. Με τις απαντήσεις σας θα βοηθήσετε τον εκπαιδευτικό να οργανώσει καλύτερα τις δραστηριότητες την επόμενη φορά.

1. Τι σας άρεσε και τι όχι από την όλη δραστηριότητα;
2. Τι σας έχει μείνει από όλη αυτή τη δραστηριότητα για τον βασιλιά Αγησίλαο της Σπάρτης και γενικά για όσα μάθατε για τους ηγέτες;

Από τις απαντήσεις των μαθητών επιβεβαιώθηκε η θετική του διάθεση για συνεργασία και ομαδική δραστηριότητα στον χώρο των υπολογιστών. Επίσης, φάνηκε ότι τους έκανε ιδιαίτερη εντύπωση η προσωπικότητα του Αγησίλαου, η σχέση του με τους συμπολίτες του και η υπακοή του στους νόμους. Αναπόφευκτα τα παραπάνω επηρέασαν τις σκέψεις τους για τους σύγχρονους ηγέτες.

Τέλος, πρέπει να αναφερθεί ότι δεν προεκτάθηκε το σενάριο προς τη μελέτη της βιογραφίας ως γραμματειακό είδος, σύμφωνα με την πρόταση της συντάκτριας του σεναρίου, καθώς δεν μπορούσε να διατεθεί άλλος χρόνος για την εφαρμογή του συγκεκριμένου σεναρίου.



Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο



ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ
ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΚΑΙ ΔΙΑ ΒΙΟΥ ΜΑΘΗΣΗ
επένδυση στην κοινωνία της γνώσης
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης



ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ

ΣΤ. ΦΥΛΛΟ/Α ΕΡΓΑΣΙΑΣ

Α΄ ΦΥΛΛΟ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

Ανάγνωση του κειμένου και κατανόηση (Κοινό Φύλλο Εργασίας)

Στην ενότητα 7 του εγχειριδίου σας περιλαμβάνεται ένα κεφάλαιο από την ιστορική αφήγηση του Ξενοφώντα, με θέμα την προσωπικότητα του βασιλιά της Σπάρτης Αγησιλάου. Προσπαθείτε να συγκεντρώσετε όσα περισσότερα στοιχεία γίνεται, απαντώντας στις ακόλουθες ερωτήσεις κατανόησης του κειμένου:

- I.
 - α. Ποιος γράφει το κείμενο;
 - β. Σε ποιον αναφέρεται;
 - γ. Ποιο ήταν το αξίωμα του προσώπου αυτού;
 - δ. Ποια ήταν η πατρίδα του; Ποια ήταν η πατρίδα του συγγραφέα;
- II.
 - α. Ποια ήταν η στάση του Αγησιλάου απέναντι στους κόπους, τους κινδύνους, τα χρήματα, το σώμα και τα γηρατειά; Γιατί; Τι πίστευε; Ποιες ήταν οι αρχές του;
 - β. Ποια θεωρούσε ο Ξενοφώντας ως τη σημαντικότερη υπηρεσία που πρόσφερε ο Αγησίλαος στην πατρίδα του; Γιατί;
 - γ. Ποια ήταν η συμπεριφορά του Αγησιλάου απέναντι στους πολιτικούς του αντιπάλους, ανάλογα με την περίπτωση; Γιατί; Τι πίστευε; Ποιες ήταν οι αρχές του;
 - δ. Πώς χαρακτηρίζει ο Ξενοφώντας τον Αγησίλαο με κριτήριο αυτή τη συμπεριφορά ;

III. Δομή του κειμένου

Σε ποιες ενότητες μπορείτε να χωρίσετε το κείμενο με βάση τα κεντρικά θέματα;

Να προσέξετε τις αλλαγές των ρηματικών προσώπων.

Ενότητες	Τίτλος



Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο



ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ
ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΚΑΙ ΔΙΑ ΒΙΟΥ ΜΑΘΗΣΗ
επένδυση στην κοινωνία της γνώσης

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης



ΕΣΠΑ
2007-2013
πρόγραμμα για την ανάπτυξη
ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ



Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο



ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ
ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΚΑΙ ΔΙΑ ΒΙΟΥ ΜΑΘΗΣΗ
επένδυση στην κοινωνία της γνώσης
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης



ΕΣΠΑ
2007-2013
πρόγραμμα για την ανάπτυξη
ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ

Β΄ ΦΥΛΛΟ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

Διατυπώνοντας κριτική άποψη για τον Αγησίλαο.

Α΄ ομάδα: Φιλολόγοι

Αποστολή σας είναι να διερευνήσετε τον τρόπο με τον οποίο ο Ξενοφώντας παρουσιάζει τον Αγησίλαο στο πλαίσιο ευρύτερου κειμένου στο οποίο εντάσσεται το απόσπασμα του σχολικού εγχειριδίου και να καταγράψετε τα συμπεράσματά σας σε ένα λογισμικό της επιλογής σας.

Βοηθητικά ερωτήματα

1. Με ποιο επίθετο χαρακτηρίζει ο συγγραφέας τον Αγησίλαο **στην αρχή της παραγράφου**; Ο χαρακτηρισμός αυτός στηρίζεται σε αντικειμενικά στοιχεία ή είναι υποκειμενικός;
2. Να αναζητήσετε στο μεταφρασμένο κείμενο και άλλα στοιχεία για τη συμπεριφορά του Αγησίλαου.
3. Συμφωνείτε με την κρίση του Ξενοφώντα για τον Αγησίλαο;
Θα αναζητήσετε το κείμενο στο Ανθολόγιο Αττικής Πεζογραφίας στην Πύλη για την Ελληνική Γλώσσα. [*Αρχαία ελληνική – Εργαλεία – Σώματα κειμένων – Ανθολόγιο Αττικής Πεζογραφίας*]. Η επιλογή εμφάνιση μετάφρασης σας δίνει τη δυνατότητα να δείτε δύο μεταφράσεις του κειμένου.



Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο



ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ
ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΚΑΙ ΔΙΑ ΒΙΟΥ ΜΑΘΗΣΗ
επένδυση στην κοινωνία της γνώσης
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης



ΕΣΠΑ
2007-2013
πρόγραμμα για την ανάπτυξη
ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ

Β' ομάδα: Κοινωνιολόγοι

Αποστολή σας είναι να διερευνήσετε τις αρχές της σπαρτιατικής κοινωνίας που διαμόρφωσαν την προσωπικότητα του Αγησιλάου και να καταγράψετε τα συμπεράσματά σας σε ένα λογισμικό της επιλογής σας.

Βοηθητικά ερωτήματα

1. Η συμπεριφορά του Αγησιλάου ως ηγέτη επηρεάστηκε από την αγωγή που δέχτηκε;
2. Ποια είναι τα **χαρακτηριστικά της κοινωνίας** στην οποία κατέχει ηγετική θέση; Οι αρετές του μπορούν να επιδράσουν θετικά στον **λαό** του;
3. Ποια νομίζετε ότι θα είναι η **επίδραση ενός ηγέτη** στον λαό, όταν του συμπεριφέρεται «*ὡσπερ πατήρ πρὸς παῖδας*»;

Για τον λόγο αυτό να αναζητήσετε πληροφορίες στο διαδίκτυο.

Ενδεικτικές ιστοσελίδες:

- [Σπάρτη](#)
- [Η Σπάρτη – πολιτειακοί θεσμοί – αγωγή νέων](#)



Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο



Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης



Γ' ομάδα: Ιστορικοί

Στόχος της δραστηριότητας είναι να συγκεντρώσετε στοιχεία που θα σας βοηθήσουν να κρίνετε τον Αγησίλαο ως ηγέτη και να καταγράψετε τα συμπεράσματά σας σε ένα λογισμικό της επιλογής σας.

Βοηθητικά ερωτήματα

1. Να αναζητήσετε πληροφορίες και εικονικό υλικό στο διαδίκτυο, σχετικά με το αξίωμα, την προσωπικότητα και τη δράση του Αγησιλάου.
2. Να διερευνήσετε τη σχέση που είχε ο Αθηναίος συγγραφέας με τον Σπαρτιάτη πολιτικό. Πώς εξηγείται το γεγονός ότι ο **Αθηναίος** ιστορικός γράφει ένα έργο για τον **Σπαρτιάτη** ηγέτη; Ο Ξενοφών γνώριζε προσωπικά τον Αγησίλαο ή όχι;
3. Πώς κρίνετε τον Αγησίλαο ως ηγέτη με βάση το υλικό που συλλέξατε;

Ενδεικτικές ιστοσελίδες:

- [Αγησίλαος Β΄](#)
- [Αρχαία Σπάρτη](#)
- [Ο Αγησίλαος στην Ασία](#)
- [Σπάρτη - Πολιτειακοί θεσμοί](#)



Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο



Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης



ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ

Γ' ΦΥΛΛΟ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

Οι αρετές του σύγχρονου «ηγέτη» (Κοινό Φύλλο Εργασίας)

Αποστολή σας είναι να στείλετε ένα μήνυμα ηλεκτρονικού ταχυδρομείου (email) σε κάποιο πρόσωπο, οποιουδήποτε χώρου, που εσείς θεωρείτε ηγέτη. Μπορείτε να ψάξετε να βρείτε τα στοιχεία επικοινωνίας του στο διαδίκτυο. Στο μήνυμα αυτό να αναφέρετε τις αρετές που, κατά τη γνώμη σας, πρέπει να έχει ένας σύγχρονος ηγέτης.

Βοηθητικά στοιχεία

- Να αναζητήσετε τη σημασία της λέξης «ηγέτης» στο [Λεξικό της κοινής νεοελληνικής](#) στην Πύλη για την Ελληνική Γλώσσα.
- Να επιλέξετε την *Αποστολή στα Σώματα* για να διερευνήσετε την έννοια της λέξης «ηγέτης» σε κείμενα δημοσιογραφικού λόγου.
- Μπορείτε να αναζητήσετε την έννοια της λέξης «ηγέτης» και σε μία μηχανή αναζήτησης (π.χ. Google).
- Ποια είναι η έννοια του σύγχρονου «ηγέτη» (στον χώρο της πολιτικής, της εργασίας, του αθλητισμού, της οικογένειας, της τάξης κ.λπ.);
- Να κρίνετε ποιες από τις αρετές που αναφέρονται για τον Αγησίλαο θεωρούνται αναγκαίες για έναν σύγχρονο ηγέτη και για ποιον λόγο.
- Ποιες άλλες αρετές νομίζετε ότι πρέπει να διαθέτει κάποιος που κατέχει ηγετική θέση;
- Ποιες σχέσεις με τα μέλη της ομάδας του χρειάζεται να καλλιεργεί ο ηγέτης;



Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο



Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης



Ζ. ΑΛΛΕΣ ΕΚΔΟΧΕΣ

Στο συγκεκριμένο σενάριο ο εκπαιδευτικός έχει τη δυνατότητα να μην το υλοποιήσει σε όλο του το εύρος, καθώς μπορεί να ασχοληθεί με ορισμένα τμήματά του, χωρίς να αλλοιωθεί η φιλοσοφία του σεναρίου. Εάν υπάρχουν χρονικοί περιορισμοί, ο εκπαιδευτικός θα μπορούσε να υλοποιήσει μόνο το Γ΄ Φύλλο Εργασίας, το οποίο αναφέρεται στο παρόν και δημιουργεί τις προϋποθέσεις, για να προβληματιστούν οι μαθητές αναφορικά με τις αρετές που πρέπει να έχει ένας ηγέτης σήμερα. Επίσης, εάν ο διδάσκων επιθυμεί να στοχεύσει στο βιογραφικό είδος, τότε, κατά τη γνώμη του γράφοντος, είναι καλό να παραλειφθεί το Β΄ Φύλλο Εργασίας.

Ο εκπαιδευτικός μπορεί να χρησιμοποιήσει ως παράλληλα και άλλα κείμενα για την προσέγγιση του θέματος. Αυτά θα ήταν δυνατό να προέρχονται από διαφορετικές περιόδους, έτσι ώστε να γίνει διαχρονική διερεύνηση του θέματος. Η αναζήτηση των κειμένων μπορεί να γίνει σε μία ψηφιακή βιβλιοθήκη (π.χ. Perseus Digital Library) με κριτήριο τον χαρακτηρισμό «φιλόπολις» που αποδίδει ο Ξενοφών στον Αγησίλαο. Ερώτημα προς διερεύνηση θα μπορούσε να είναι η αναφορά από την αρχαιοελληνική γραμματεία και άλλων ηγετών στους οποίους αποδίδεται αυτός ο χαρακτηρισμός. Για προβληματισμό και συζήτηση σχετικά με τις αρετές του ηγέτη προσφέρονται και τα Λακωνικά αποφθέγματα του Πλουτάρχου. Ενδιαφέρον θα μπορούσε να προκαλέσει και η παράθεση αποσπάσματος από τη βιογραφία ενός σύγχρονου ηγέτη.

Η. ΚΡΙΤΙΚΗ

Το συγκεκριμένο σενάριο υλοποιήθηκε αρκετά εύκολα. Οι μαθητές έχοντας ως αφετηρία το κείμενο του σχολικού βιβλίου έφτασαν μέχρι το παρόν, προβληματιζόμενοι για τους ηγέτες του σήμερα. Το μόνο σημείο το οποίο πρέπει να επισημανθεί είναι ότι, εάν υλοποιηθεί το σενάριο, όπως το σχεδίασε η συντάκτρια, απαιτεί αρκετές ώρες, κάτι το οποίο είναι αρκετά δύσκολο. Ακόμη, κρίνεται χρήσιμο



Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο



ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ
ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΚΑΙ ΔΙΑ ΒΙΟΥ ΜΑΘΗΣΗ
επένδυση στην κοινωνία της γνώσης
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης



ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ

να ενημερωθούν οι μαθητές πριν το Γ΄ Φύλλο Εργασίας για την αποστολή τους, ώστε να μη σπαταλήσουν χρόνο αναζητώντας ηγέτες.

Γενικά, οι μαθητές φάνηκε ότι ασχολήθηκαν ευχάριστα με το συγκεκριμένο σενάριο και ότι προβληματίστηκαν αναφορικά με τις αρετές που πρέπει να έχει ένας ηγέτης σήμερα. Ίσως αυτό αποτελεί το μεγαλύτερο κέρδος του σεναρίου.

Θ. ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

Παιδαγωγικό Ινστιτούτο. 2003. *Διαθεματικό Ενιαίο Πλαίσιο Σπουδών (Δ.Ε.Π.Π.Σ.) και αναλυτικά προγράμματα σπουδών (Α.Π.Σ.) υποχρεωτικής εκπαίδευσης, ΔΕΠΠΣ - ΑΠΣ Ιστορίας*. Αθήνα.

<http://www.pi-schools.gr/programs/depss/>

Περσέας Ψηφιακή Βιβλιοθήκη

<http://www.perseus.tufts.edu/hopper/>

[20-12-2014]